क्र० 22 1644

बखोट नं

पातिसातव्याम

(ऐं-नायक)

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(1)

॥ अथपंचमाष्टकप्रारंभः श्रीः ॥

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(२)

पं. सं. १ श्री गणेशाय नमः ॥ हरिः ॐ ॥ स्तुषे नरा दिवो अस्य प्रसंता
॥१॥ श्विना हुवे जरमाणो अर्कैः ॥ या सद्य ऽ उस्रा व्युषि ज्मो अंतान्युयूषतः
पर्युरू वरांसि ॥ ता यज्ञमा शुचिभिश्चक्रमाणा रथस्य भानुं रुरुचू रजो
भिः ॥ पुरू वरांस्यमिता मिमानापो धन्वान्यति याथो ऽ अज्रान् ॥ ता ह
ष्या ५ त्यद्वर्तिर्यदरध्रमुग्रेत्था धिय ऽ ऊहथुः शश्वदश्वैः ॥ मनोजवेभिरिषिरैः श
यध्यै परि व्यथिर्दाशुषो मर्त्यस्य ॥ ता नव्यसो जरमाणस्य मन्मोप भूषतो युयु
जानसप्ती ॥ शुभं पृक्षमिषमूर्जं वहन्ता होता यक्षत्प्रत्नो अध्रुग्युवाना ॥ ता वल्गू राम
दस्रा पुरुशाकतमा प्रत्ना नव्यसा वचसा विवासे ॥ या शंसते स्तुवते शंभविष्ठा ॥१॥
बभूवतुर्गृणते चित्रराती ॥ १ ॥ ता भुज्युं विभिरद्भ्यः समुद्रात्तुग्रस्य सूनु

सूनो २ दु ३

३॥ ३॥

(2A)

पृव्यै॥ संधेर्विवर्तनंनिर्भुजंवदंति शौधाक्षरोच्चा
रणंचप्रतृणं॥ उभयंव्यासमुभयमंतरेणतथा
कामाअन्ननाकोभयाख्याः॥ प्राणःषकोयच्च
बळंणकारोवाक्प्राणयोर्यश्चहोमः ५ परस्प
रं॥ उभयंव्याससमुभयमंतरेणतथाकामाअंन्नना
कोभयाख्याः॥ प्राणःषकारोयच्चबळंणकारोवाक्
प्राणयोर्यश्चहोमःपरस्परं॥ गुरुत्वंलघुतासा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

म्यं द्ध स्वदीर्घ प्लुतादि च ॥ लोपागमविकारस्वप्रकृति
र्विक्रमःक्रमः ॥ स्वरितोदात्तनीचत्वंश्वासोनादस्तथो
मयं ॥ एतत्सर्वंतुविज्ञेयंछंदोभाषामधीयता ॥ छंदो
ज्ञानमाकारंभूतज्ञानंछंदसाव्याप्तिंस्वर्गामृतलप्राप्तिं राम
॥ अस्यज्ञानार्थमिदमुच्चरत्वंवक्ष्येशास्त्रमखिलंशैशि ॥२॥
रीये ॥ पदक्रमविभागज्ञोवर्णक्रमविचक्षण ॥ स्वर णः
मात्राविशेषज्ञोगछेदाचार्यसंपदं ॥ अकारकारा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(3A)

।विउएओऐऔप हाद्यं तयोर्नलृकारः स्वरेषु।। आका
दीन्दीर्घरूपान्द्वितीयान्ह्रस्वेषु पंचस्वपि तानि संति।।क
खौगघोङचछौजझौञटठौडढौणतथौदधौन।।प
फौबभौमयरलवाहशषसा अः कः पअं इति वर्णरा
शिः क्रमश्च।। अष्टौ समानाक्षराण्यादितस्ततश्चत्वा
रि संध्यक्षराण्युत्तराणि।। एते स्वरा इपरो दीर्घवल्लुतो
नुस्वारो व्यंजनं वा स्वरो वा।। सर्वः शेषो व्यंजनान्येव तेषा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

प्राति०

माद्याःस्पर्शाः पंचतेपंचवर्गाः॥चतस्रोंतस्ततउत्त

॥३॥ रेष्टाउष्माणोंत्याःसप्ततेषामघोषाः॥वर्गेवर्गेचप्रथमाव

(५) घोषौयुग्मोसोष्माणावनुनासिकोंत्यः॥ तस्मादंन्यमवसा

नेतृतीयंगार्ग्यः स्पर्शप्रथमंशाकटायनः॥ओजाह्रस्वाः

सप्तमांताः स्वराणामन्येदीर्घाउभयेक्षराणि॥गुरू

णिदीर्घाणितथेतरेषांसंयोगानुस्वारपराणियानि॥अ हेरंब

नुस्वारोव्यंजनंचाक्षरांगंस्वरांतरेव्यंजनान्युत्तरस्य॥ ॥३॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(५A)

१.

चैकपादेव्यपभ्रंशाण्य समार्गसांयोगे।। पथ्यामघोनीश्विदि

विन्वक्षसामदेभूवैर्चिषानीलूषामोन्तरेक्षुन।। होतः सनितः

पोतर्नेष्टः सोत्तः सवितर्नेतस्त्वष्टः।। मातर्जनितर्भ्रातस्त्रा

तः स्थातर्जरितर्धातर्धर्तः।। जामा[illegible]दुहितर्देर्तः

प्रशास्तरवितः पितः।। देषावस्तरवस्पतः प्रवंतस्त्रं

ग्यमुत्तमं।। दीधरभास्वरीवरर्दर्दर्दरर्धरंजागर द

जीगः।। वारपुनः पुनरस्परकः स्पः सस्वरहः सन्तुतः

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(5)

॥५॥

प्रा०शा सबरस्वाः॥इतिप्रातिशाख्येप्रथमाध्यायस्यप्रथमःप
॥७॥ टलं॥ ॥संहितापदप्रकृतिःपदांतान्पदादिभिःसं
दधदेतियत्सा॥कालाव्यवायेनस्वरांतरंतुविवृत्तिः
स्वरस्तुभक्तिकालं॥पदांतादिषुचविकारशास्त्रं
पदेदृष्टेषुवचनात्प्रतीयात्॥पदंपदांतादिवदे
कवर्णप्रश्लिष्टमप्यानुपूर्व्येणसंधीन्॥एषस्यस हेरंब
चस्वरापूर्वेभवंतिव्यंजनमुत्तरंयदेभ्यः॥तेन्वक्षर ॥७॥

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(5A)

सधयोसंधयोनुलोमाप्रतिलोमास्तुविपर्ययेतएव॥
तत्रप्रथमास्त्नतोभावंप्रतिलोमेषुनियंत्यथेतरेषु॥ऊष्मा
परिलुप्यतेत्रयाणांस्वरवंजंनतुयत्रतानिपद्यातः॥पुर
एतागतितद्धनाप्रउगंनमउक्तिभिः॥अंतःपदंविवृत्तयो
तोन्याःपदसंधिषु॥६॥समानाक्षरेसस्थानेपूर्वमेक
मुभेस्वरं॥इकारोदयओकारपरेष्वेःकारमोजयोः
॥औकारंयुग्मयोरेतप्रश्लिष्टानामसंधयः॥समा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai.

(८)

प्रा०शा०

॥६॥

समानाक्षरमंतस्छां स्वामकंक्यं स्वरोदयं॥ समाना

क्षरे स्वे स्वे ते क्षैप्राः प्राकृतोदयाः॥ विसर्जनीये रिफि

तो दीर्घपूर्व स्वरोदयः॥ आकारमुत्तमौ चद्वौ स्वरौ ताः

पदवृत्तयः॥ ह्रस्वपूर्व स्तुसा कारपूर्वौ चापोत्तमात्स्व

रौ॥ त उद्ग्राहादीर्घपरा उद्ग्राहपदवृत्तयः॥ ७॥ ओ हेरंब

ष्ठ्यैः योन्योर्मुग्नमनोष्ठ्य वकारोत्रांतरागमः॥ अ ॥९॥

कार उदयेकंक्यावकारं तदुद्ग्राहवत्॥ उद्ग्रा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(6A)

हाणांपूर्वरूपाण्यकारेप्रकृत्याह्रेओभवत्येकमाद्यं।।५।।
न्यपंचाक्तपदवृत्तयस्ता:पंचालानामोष्ठ्यपूर्वाभवंति
।।अथाभिनिहित:संधिरेतौप्राकृतवैकृतै:।।एकीभ
वतिपादादिरकारस्तेत्रसंधिजा।।अंत:पादमकारा
च्चेत्संहितायांलघोर्लघु।।यकाराद्यक्षरंपरंवकाराद्य
पिवाभवेत्।।अन्याद्यपितथायुक्तमावोंतोपहितात्स
त:।।अयेयोवेवइयंतैरकार:सर्वथाभवन्।।६।।

A joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(७)

प्रा० त्र्या० वइस्येतेनचानग्रकश्चित्रः सविंतेवकः॥पदैरूपहितेनैं

तैः सर्वैरेवोदयाःपरे॥अदादवत्रेॉजनयंतान्मस्त्याअ

॥९॥ भिद्योपाष्टिरवंववीरता॥ अनुमुक्तममतयेनशा

महाअवत्रचो१ गीरेतेवास्यर्वरथाः॥वासोवा

योभिभुवेकवष्यः संक्रंदनोधीजनेवस्वधावः॥

उत्सादतत्रतावः सगर्भ्यो१हिरंण्यमंगइतिचो हेरंब

पधोभिः॥ये१रारायोधमेधायिनोहिरभ्रग्नेभि ॥९॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com